

ב-לז

דאי כתב רחמנא בזב בלבד, לא היינו למדים במה מצינו לזבה.

כי הוה אמינא שהכתוב הקל עליו לספור שבעה נקיים אפילו כשטמא מחמת נגעו, משום שמצינו שהקל עליו הכתוב גם בכך דלא מטמא הזב באונם.

אבל זבה, שהחמיר עליה הכתוב, דמטמיא אפילו באונם, אימא לא הקל עליה למנות ז' נקיים בעת טומאת נגעה, לפיכך צריכא לכתוב בזבה 'מזובה ולא מנגעו'.

ואי כתב רחמנא בזבה בלבד, הוה אמינא שזבה יותר קלה מזב, משום דאשה זבה לא מטמיא בראיות כבימים. שאם תראה ג' פעמים באותו יום אינה נעשית זבה.

אבל זב, שטומאתו חמורה, דמטמא בראיות כבימים, שאפילו ראה את שלשת ראיות הזוב ביום אחד בלבד הרי הוא טמא, אימא לא הקל עליו הכתוב למנות ז' נקיים בזמן טומאת נגעו, לפיכך צריכא לכתוב בו 'מזובו — ולא מנגעו'.

אמר אביי: מנא אמינא לה שימי הלידה לא עולים לה לספירת שבעה נקיים?

דתניא: 'דותה תטמא' — לרבות את בועלה.

שהיולדת מטמאה את בועלה כנדה.

'דותה תטמא' — לרבות את הלילות, שהיא טמאה גם בהם, ולא רק ב"ימי נדתה".

'דותה תטמא' — לרבות את היולדת בזוב שצריכה שתשב שבעה נקיים!

מאי לאו, צריכה שתשב שבעה נקיים מלידה, שלא תספור את שבעת הנקיים בימי הלידה הטמאים, כי אף שלא ראתה בהם דם הם טמאים! (166)

דוחה הגמרא (167), לא! אין זו כונת הברייתא, אלא כוונתה לומר ששבעת הימים צריכים להיות נקיים מדרב, וגם דם לידה מונע את ספירתם. כי אף שדם לידה אינו "דם זיבה", הוא סתירה ל'נקיות הימים', שצריכים להיות נקיים מדם! ואמנם אם לא ראתה בהם דם הם יכולים לעלות למנין ז' נקיים! (168)

ואמר אביי: מנא אמינא לה שבימי הלידה הטמאים אינם עולים לה לספירת שבעה נקיים?

דתניא: בימי נדתה — כך ימי לידתה!

מה ימי נדתה — אין ראויין לזיבה, כי ימי

רבינו חננאל המעמיד את נידון סוגיין בדם קושי, שהרי דנו אם צריך נקיות מ"לידה" או מ"דם", ואם הנידון הוא על דם קושי, היו צריכים לנקוט "דם לידה" ו"דם שופי". ובהכרח, שגם רבא סובר שאם ראתה דם, אין ימי הלידה עולים לה, ולא נחלקו אלא בלידה שלא ראתה בה דם.

168. לדעת הרמב"ם שדם קושי אינו סותר יומו

166. רש"י [ד"ה נקיים] פירש, שאפילו לא ראתה כאילו ראתה דמי, שהרי ימי לידה טמאים בלא דם, והיינו, כמבואר לעיל בשיטתו, שסתירת יום אחד אינה נקרא "סתירה", והיא כדין "חסרון נקיים" שאינה סותרת ואינה עולה, ודנים סתירת כל יום בפני עצמו.

167. הרשב"א ביאר, שרבא עצמו הוא שדחה כך את ראיית אביי, ומכאן הקשה על ביאור

אף ימי לידתה — כיון שאין ראויין לזיבה⁽¹⁷⁰⁾, כי התורה טיהרה דם לידה מלטמא בזיבה⁽¹⁷¹⁾, הרי הם דומים בכך לימי נדה שאין בהם זיבה, ואם ילדה בתוך ספירתה, אין ספירת שבעה עולה מהן! כשם

הנדה מתחילים תמיד רק ככלות ימי הזיבה, ואין ספירת שבעה עולה מהן, שלא תיתכן לעולם ספירת שבעה נקיים בימי נדות, שהרי כל זמן שלא ספרה שבעה ימים נקיים דינה הוא כזבה⁽¹⁶⁹⁾.

ולהרמב"ם הרי יכולה לספור גם בימי נדה. וראה חכמת בצלאל סמך על ברייתא להלן [נד ב].

ובאור שמח [שם ז יא] כתב, שהרמב"ם גרס "מה ימי נדה אין ספירת שבעה עולה מהן אין ראויין לזיבה, אף ימי לידה שאין ספירת שבעה עולה מהן אין ראויין לזיבה", והיינו, שזה גופא לומדים מההקש, שימים שאינם ראויים לספירה אינה נעשית בהן זבה. וראה בביאור רבינו הלל לתור"כ תזריע א יג, ובחזון יחזקאל [ה ג] ובחידושי הגרא"ל מאלין [ח"ב סח] ובהערה הבאה.

170. כך גרס רש"י [ד"ה אף], וביאר שההיקש לנדה מלמד שאין ימי לידה עולין לספירת שבעה, אך מה שאינה נעשית זבה בימי לידה, הוא משום שהיא כבר טמאה מהלידה, וכדעת תוס' לעיל [לו א ד"ה שבעה] שדם לידה הוא ככל דם נדה.

אך תוס' הרא"ש והר"ש והראב"ד [בתור"כ] גרסו "אף ימי לידתה אין ראויין לזיבה", ונקטו שההיקש נצרך ללמד שראיית לידה אינה עושה זיבה, ונמצא שדם לידה שוה לדם נדה שאינם עושים זיבה, ולכן שוין גם לענין שאין ימיהם עולים לספירת שבעה נקיים. וראה הערה הבאה.

171. רש"י [שם] פירש שהתורה מיעטה "דמה - ולא מחמת ולד", ונקט שנחשב כדם קושי כיון שבא מחמת הלידה. אך תוס' הרא"ש תמה, שהרי מיעוט זה ממעט רק דם קושי, ולא כל ימי

[איסור"ב ז י] וגם נעשית נדה אף שלא ספרה, אם הגיעו ימי נידותה [ראה הערה הבאה], לכאורה תמוה, למה צריך קרא ללמד שיוולדת בזוב טעונה ז' נקיים, והרי ודאי לא פקע ממנה דין ספירה, כזבה שנכנסה לימי נדה.

ומוכח שיוולדת בזוב אינה ככל יולדת, שהרי נקט [שם הי"א] שאין לה דם טוהר עד שתספור ז' נקיים, ונמצא שגם אין לה ימי טוהר, שהרי בהם אינה ראויה לזיבה ולכן צריך גזרת הכתוב מיוחדת שיוולדת בזוב תספור ז' נקיים.

אמנם היינו רק לגבי ימי טוהר, שאינם נוהגים על דם זיבה, אלא על דם טוהר, אך ימי לידה ודאי תלויים בעצם הלידה, ולפיכך נקט הרמב"ם שהרואה בימי טוהר סותר כל שבעה, כי אין ימי טוהר ליולדת בזוב, אך בימי לידה אינה סותרת אלא יום ראייתה, כזבה הרואה בימי נדתה, ומיושבת תמיהת הסדרי טהרה.

169. רש"י [ד"ה מה] ביאר שאינה נעשית נדה עד שתספור שבעה נקיים, וקודם לכן, אף אם עברו י"א יום, ראייתה רק סותרת ספירה, ולא מטמאה כנדה. אולם דעת הרמב"ם [איסור"ב ו ד] שכל ימיה של אשה יש בהם סדר של שבעה ימי נדה, ואחריהם אחד עשר ימי זיבה ואינם תלויים בספירתה, והוסיף [שם ז יא] שימי נדה שלא ראתה בהם דם עולים לספירת שבעה נקיים, ואם ראתה דם, אין עולין אך אין סותרים את כל הספירה, כי רק של ראייה של זוב סותרת. והמגיד משנה הביא שהרמב"ם [להלן נד א] תמה עליו מסוגיין, שמשמע שאינה נעשית נדה אפילו אחר י"א יום, עד שתספור שבעה נקיים,

שלא תתכן ספירת שבעה בימי נדה.

ורבא, כיצד ידחה את ההוכחה מברייתא מפורשת שימי לידה אינם עולים לו? נקיים? מבארת הגמרא: רבא סבר כי **הא ברייתא זו מני** — **רבי אליעזר היא! דאמר מסתרי נמי סתרה** טומאת הלידה לשבעת הנקיים שהתחילה לספור לפני הלידה, ומכל שכן שלא יעלו הימים הטמאים שלאחר הלידה למנין ז' נקיים! (172) אך אני סובר כרבנן שאין דם קושי וימי לידה סותרים, ולכן הם גם עולים לספירה.

ותמהה הגמרא כיצד מדמים את ימי הלידה

לימי הנדה ולמדים מימי הנדה לימי הלידה שאין ספירת שבעה עולה מהן?

וכי דנין לידה שאפשר שתהיה באמצע המנין של ז' נקיים, מנדה שלעולם אי אפשר שתהיה נדה בימי ספירה? (173)

אמר רב אחדבוי בר אמי — רבי אליעזר היא דאמר במנחות [יט ב] שאכן דנין אפשר מאי אפשר!

ורב ששת אמר: על כרחן הקישן הכתוב את ימי לידה — לנדה. ובהיקש דנין אפילו דבר שאפשר מדבר שאי אפשר, כי אין משיבין על ההיקש!

172. רש"י [ד"ה מסתרי] ביאר, שרבי אליעזר [בע"א] סובר שגם זוב באונס וזיבה בקושי סותרים ספורה, אף שאינם גורמים טומאה, והוא הדין שימי לידה יסותרו. וביאר החזו"א שטומאות אלו מוכח שלדעת רבי אליעזר כל אבקה של טומאת נדות סותרת ספירת זיבה, ולכן גם טומאת לידה סותרת, שהיא מדיני טומאת נדה, והיא סוג אחד עם ראיית הדם. והקשה לדעת הרמב"ד שדם קושי אינו עולה, ואילו ימי לידה עולין לספירה, הרי מוכח שדם קושי גרע מימי לידה, ומנין לרבא שימי לידה סותרים לפי רבי אליעזר.

173. כך פירש רש"י [ד"ה משאין], והאור שמח [שם] כתב, שלגירסת הרמב"ם צריך לפרש, ש"אפשר" שיוולדת תהיה זבה, אם תלד בזמן שלפי חשבונה הם ימי זיבה, ואין גלמוד מנדה ש"אי אפשר" שתהיה זבה, כי אם ימים אלו ראויים לזיבה נמצא שלעולם תחשב ב"לא עת נדתה" ומתי תהיה נדה.

לידה. וביותר רש"י להלן, לח ב ד"ה קמ"ל, נקט שקודם לידה אם לא בא בקושי מטמא כזיבה, ואחר לידה ודאי אינו בקושי ולמה לא יטמא. ולכן גרס כנ"ל שהכל נלמד בהקש מנדה.

ובסדרי טהרה [קצד ה ד"ה ולולין] כתב, שסברת רש"י היא שרק דם קודם לידה צריך לבא בקושי, כי אם בא בשופי מוכח שאינו מחמת הלידה, אך אחר הלידה כולו מחמת ולד, ולעיל הבאנו כך בשם תוס' רי"ד. [ולכן צריך מיעוט מדמה ולא מחמת ולד] ונפקא מינה ליולדת נפל שנעשית זבה בימי לידה, כי אין קישוי לנפלים. ודבריו תמוהין, שאם כן מצינו ימי לידה הראויים לזיבה, ובגמרא מבואר שאינם ראויים.

וצריך לומר כמבואר, שדם זה אינו נחשב כראיה חדשה, אלא הוא בכלל המשך טומאת לידה שנמשכת כל יד יום, ולכן אינו טעון קושי לטהרתו. ומה ש"אין קישוי לנפלים" הוא רק לפני לידה, אך מהלידה ואילך כל דם טהור, כיון שבא מחמת ולד. וראה מרחשת [ח"א לד טו בהגהה].

הלידה הקדימו לבוא לפני הלידה עצמה, ומה שראתה הוא דם קושי שטיהרתו תורה.

ורב חסדא אמר: כל שכן דבעי נפיש חיילות טפי, שהרי אם כבר יום או יומיים לפני בוא המלך נשלחו חיילות, ודאי שסמוך לביאת המלך ממש צריכים להופיע חיילים רבים עוד יותר, ולכן סבר רב חסדא שאם שפתה מהצער ומהדם לפני הלידה, מוכח שהדם שראתה קודם לכן, אינו דם השייך ללידה, אלא הוא דם זיבה גרידא, שהיה מגיע גם בלי הצער.

מקשה הגמרא לרב חסדא ממשנתנו: **תנן: רבי יהושע אומר — לילה ויום, כלילי שבת ויומו! ששפתה — מן הצער, ולא מן הדם!**

ומדייקת הגמרא, **הא שפתה מזה ומזה — טהורה! תיובתא דרב חסדא!**

אמר לך רב חסדא — לא מבעיא קאמר!

לא מבעיא שפתה מזה ומזה דטמאה, דפסקו לחו חיילות המלך לגמרי, בעוד שהיו צריכות להתרבות לקראת בוא המלך.

אבל שפתה מן הצער ולא מן הדם, אימר כי היכי דמדם לא פסקה מקושי נמו לא פסקה. והא שאינה חשה בצער הלידה, הוא משום

איכא דאמרי, אמר רב אחדבוי בר אמי אמר רב ששת — רבי אליעזר היא, דאמר דנין אפשר מאי אפשר. ורב פפא אמר על כרחך הקושי הכתוב.

שנינו במשנה: **קשתה שלשה ימים ושפתה מן הצער ולא מן הדם!**

איבעיא לחו: שפתה מזה ומזה גם מן הצער וגם מן הדם — מהו?

רב חסדא אמר: טמאה! כי כיון ששפתה בין הראייה ללידה, מוכח שהדם שראתה בקושי, לא היה מחמת הלידה.

רבי חנינא אמר: טהורה! כי כיון שפסק הדם באותו זמן שפסק הצער מוכח שראיית הדם קודם לכן היתה קשורה בקושי הלידה, ולולי צער הלידה לא היה הדם נראה. ורק כששפתה מהצער ולא מהדם, טמאה, משום שהתברר כי גם הדם שראתה קודם אינו מחמת הצער, והרי היא זבה⁽¹⁷⁴⁾.

אמר רבי חנינא: משל למלך שיצא, וחיילותיו יוצאים לפניו יום או יומיים לפני בוא המלך. בידוע שחיילותיו של מלך הם, אף על פי שאינם באים עם המלך עצמו. וכן הוא ביולדת, שאף אם שפתה מהצער ומראיית הדם לפני הלידה⁽¹⁷⁵⁾, תולים שדמי

הלידה, ונמצא שחלוק טעם הטמאה בין שפתה מהצער בלבד, לשפתה מצער ומדם. אך בסמוך נוכיח שרב חסדא סובר שגם בשפתה מהצער בלבד טומאתה משום שאינו מחמת הלידה.

175. בתוס' הרא"ש כתב, שרבי חנינא דיבר רק על אופן ששפתה מעת לעת [כמו במשנה], כי לא מסתבר שיקדימו חיילותיו של מלך יותר

174. כך פירש"י [ד"ה רבי], וביאר החזו"א [קכא א] שתולים את כל הראיות בגורם אחד, ולכן מסתבר שגם מה שראתה קודם אינו מחמת הצער.

ולכאורה באופן זה ששפתה רק מהצער גם רב חסדא מודה שזו הוכחה כי הדם שראתה אינו מחמת הצער, ורק כששפתה מזה ומזה הוא מטמא משום שהשפוי מוכיח שהדם אינו מחמת

תונבא בעלמא הוא דנקט לה, חוליה גורם שלא תחוש בצער.

קא משמע לן שהשפייה ששפתה מהצער מוכיחה שאין קשר בין הדם שראתה ללידה, ולכן הדם שראתה מקודם מטמא אותה כדין זבה רגילה (176).

מקשה הגמרא לרב חנינא ממשנתנו.

תנן: קשתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום, ושפתה מעת לעת, וילדה, הרי זו יולדת בזוב.

ודנה הגמרא:

היכי המי 'שפתה'?

אילימא כדקתני ששפתה רק מן הצער אך המשיכה לראות דם עד ללידה — **למה לי שלשה ימים** שראתה בהם דם בצער כדי שתהא זבה? והרי **בתרי יומי בקושי** וחד יום **בשופי סגי!** כי גם ביום ששפתה מן הצער

מכך.

176. לכאורה תמוה, שהרי עדיין צריך להשמיענו גם שפתה מזה ומזה, כי בשפתה מן הצער יש הוכחה שאין ראייתה מחמת הצער, אך כששפתה מזה ומזה אין הוכחה אלא שאינה מחמת הלידה, אך יתכן שראתה מחמת הצער, וצריך להשמיענו שהיא טמאה.

ומוכח מכך שרב חסדא חולק על טעם הטומאה כאשר שפתה מהצער בלבד, ודעתו שאין ההוכחה ממה שרואה כעת שלא בצער, [כי אין תולים את כל הראיות בגורם אחד] אלא שעצם השפיה מוכיחה שאין הצער מחמת הלידה, ולפיכך נטמאת בראייתה מקודם כי אינה מחמת הלידה, ונמצא שבין שפתה מזה ומזה

המשיכה לראות דם, והרי שלשה ימי זיבה לפנינו?

אלא, לאו, הכי קאמר: קשתה שלשה ימים ושפתה מזה ומזה, או שקשתה שנים ושפתה מהצער בלבד **מעת לעת** אך המשיכה לראות דם גם ביום השלישי הסמוך ללידה, הרי זו **יולדת בזוב!**

ותיובתא דרבי חנינא שאמר "שפתה מזה ומזה טהורה!"

אמר לך רבי חנינא — לא! לעולם כדקתני, שראתה דם במשך שלשה ימים בצער, וביום הרביעי לא שפתה מזה ומזה, אלא המשיכה לראות בו דם שלא בצער.

והא קא משמע לן — דאף על גב דמתחיל קישוי בשלישי שקשתה בתחילתו של היום השלישי, אך בהמשכו ובמקצת היום הרביעי שפתה מזה ומזה, ונמצא **ששפתה על ידי צירוף רוב היום השלישי ומעוט הרביעי מעת לעת** — הרי היא **טמאה!** (177) **ולאפוקי**

ובין שפתה מדם בלבד, טומאתה משום שלא ראתה מחמת הלידה, ולכן לא הוצרכה המשנה להזכיר שפתה מזה ומזה, שכבר נשמע מ"שפתה מן הצער", שיש הוכחה כי ראייתה מקודם אינה מחמת הלידה. [והעדיפה להשמיענו "בשפתה מן הצער" שלא נתלה ב"תונבא בעלמא"].

177. החזו"א [שם ב] העיר, למה לרבי חנינא צריך שתשפה מעת לעת, והרי לדעתו העדר הצער מוכיח שאינו סיבת הדם, אלא שהודמנו בזמן אחד, ולשם כך די בשפיה של משהו.

וכתב, שרבי חנינא הצריך שני תנאים לברר שלא ראתה מחמת הלידה: א. שפיה מעת לעת. כי בפחות מכך, יתכן שעד השפיה רואה בקושי, ורק מעט בשופי. ב. שפיה מצער ולא מדם. כי

אמר רבי לוי: אין הולד מטהר את דמה של אמו המקשה ללדת, אלא אם ראתה באותן י"א ימים הראויין להיות בהן זבה, ולא בימי הגדה שלפניהן ולאחריהן.

ורב אמר: הולד מטהר את דמי קושי הלידה אפילו בימים הראויין לספירת זבה, שהם שבעת הימים שלאחר י"א ימי זיבה. כי אם תראה ראיית זוב בשלשת הימים האחרונים של י"א יום, הרי היא מונה את שבעת הנקיים לאחר סיום י"א הימים, ונמצא שגם שבעת ימים אלו שייכים לזיבה, ולפיכך דמי הקושי שרואה בהן טהורים, אף על פי שאילו לא ראתה בסוף ימי זיבתה ימים אלו הם ימי נידה! (180)

מדברי רב חנינא בן אחי רבי יהושע שאמר לעיל [לו ב] שכל קישויה בשלישי שלה, אפילו כל היום כולו בשופי אין זו יולדת בזוב (178).

שנינו במשנה: כמה הוא קשויה — רבי מאיר אומר אפילו ארבעים וחמשים יום.

מקשה הגמרא: השתא אפילו המשים יום לפני הלידה מקשיא, ארבעים יום מיבעיא?

אמר רב הסדא: לא קשיא, כאן לחולה, שקישויה הוא חמשים יום לפני הלידה, כאן לבריאה, שקישויה הוא ארבעים יום בלבד (179).

ולא שפתה לילה ויום כלילי שבת ויומו, אלא לילה ושני חצאי יום. וביאר המהר"ם שבאופן זה אמר חנינא לעיל שטהורה, כי כיון שחל קישוי ביום שלישי, לא מועיל שיפוי מעת לעת, וצריך שיפוי יום רביעי, והחזו"א [שם י] תמה, למה הוא תלוי ביום שלישי, והרי העיקר אם אחר כך שפתה לילה ויום או לא.

179. החזו"א [שם כה] תמה, הרי קושי שקודם ארבעים יום אינו מחמת הלידה, אלא מחמת חוליה, והרי הוא בכלל אונס אחר שאינו מטהר ראייה.

וביאר, שהקושי מתחיל כבר חמישים יום קודם הלידה, אלא שאינו גורם את יציאת הדם, אבל בחולה שכל מקרה קל גורם ליציאת הדם, גם קושי לידה בתחילת חמישים יום גורם, ולפיכך הוא מטהר.

180. ביאור המחלוקת: לדעת לוי ראתה דם קושי אחר י"א יום מטמאת, כי לא נטהר הדם בימי נדה. וגם רב מודה לו באופן שלא החלה לראות בתוך י"א, אלא שדעתו כי אם התחילה לראות

אם שפתה מזה ומזה יתכן ש"חילולתיו לפניו". וההוכחה היא ממה שהדם אינו פוסק אף שכבר אינו רואה מעת לעת, ובהכרח שאינו מחמת הקושי, אך עד מעת לעת תולים שהוא שופע מחמת הקושי שקדם לו. והעלה מכך שאם פסקה מעט בזמן ששפתה, הדם הקודם טהור, כי תולין שעתה נפתח מעיין חדש. ומאידך אם לא שפתה מעת לעת גם מה שראתה בשופי, טהור, כי תולין שהדם שופע מחמת הקושי הקודם.

וכן מוכח מברייתא לעיל [לו ב], שפתה יום אחד וקשתה שנים טהורה. ולכאורה, לרבי חנינא תולין כל הראיות בגורם אחד, ואף בשני הימים ראיתה אינה מחמת הצער, ובהכרח ששפיה מצער בלבד אינה ראייה, אלא כאשר שפתה סמוך ללידה, שאז מתברר שאין הצער מחמת הלידה, ואף שראתה בצער אין הדם נטהר אלא כשהצער מחמת הלידה, אך כששפתה מזה ומזה אין הוכחה שראיתה לא באה מחמת הצער, ולכן טהורה.

178. רש"י [ד"ה הא] ביאר, שהחידוש הוא שטמאה אף על פי שראתה בקצת יום השלישי

נדתה! (182)

מקשה הגמרא ללוי ממשנתנו: **תנן: כמה הוא קישויה? רבי מאיר אומר ארבעים וחמשים יום!** והבינה הגמרא שטהורה בין מגדות ובין מזיבות.

בשלמא לרב, שאמר כי דם קושי טהור אפילו בימים הראויים לספירת זבה ולא רק בי"א ימי זיבה עצמם, **משכחת לה** שתהיה טהורה אפילו ראתה דם ברציפות במשך חמשים יום שלפני לידתה, בין בימי נידות ובין בימי זיבות, **וכרב אדא בר אהבה**

אמר רב אדא בר אהבה: ולטעמיה דרב, שמטהר דם קושי בכל זמן ששייך לימי זיבה, הוא הדין שיטהר **אפילו בימים הראויין לספירת סתירת זבה!** והיינו: אם התחילה לראות דם קושי בימי זיבה, והמשיכה לראותו בימים הבאים, ראייה זו טהורה לעולם, כי גם הימים הבאים אחרי שבעת הימים שלאחר ימי הזוב הם ימים השייכים לזיבה⁽¹⁸¹⁾, היות ובמידה ותראה ביום השביעי לספירתה, היא סותרת את כל מגין הימים ומתחילה במגין חדש של שבעה נקיים, וחוזר חלילה. ונמצא שאין דם קושי טמא, אלא אם החלה לראותו בימי

לח-א

אדא הוסיף לטהר גם שני ימים שבסוף השבעה שאחר י"א, כי אף שדם אחר שבעה ימים מיום שיכלה להעשות זבה.

ונקט שגם רב ורב אדא מודים שהטהרה תלויה בימים שאשה זו יכלה לראות בשופי אחר הקושי, ולהעשות זבה, ולכן לא טיהרו כל ימי הספירה של זבה בעלמא, ולא חישבו שהיא יכלה לראות בט' י" וי"א, ולספור שבעה אחריהם, אלא רק כסופרת אחר ימי הקושי שנחשבו טהורים. וראה מהר"ם וחזו"א [שם כט] ובהערה הבאה.

182. לפי המבואר לעיל בסברת רב, נמצא שרב אדא בר אהבה לא נחלק עליו, אלא ביאר דבריו, [וכן נקט המגיד משנה איסור"ב ז א]. והיינו, כיון שנטהרו כל הימים, שלולי טהרת הקושי היתה תומאת הזיבה נמשכת בהן, נמצא שגם ימי ספירת סתירת זיבתה בכללן, וכן משמע מהשקלא וטריא בסמוך. אך כל זה באופן שהחלה לראות ראיית המטמאת בימי זיבה. אך כשהחלה לראות ביום י', ואז כבר אינה יכולה להעשות זבה בראיה זו, אם נמשכה הראיה לימי הנדה, נטמאת בה. [ראה חזו"א שם כ"כז].

בקושי בתוך ימי זיבתה ונמשכה ראייתה לשבעת ימים שאחריהם, טהורה, משום שלולי היתה זיבתה טהורה מפני הקושי, הרי היה עליה לספור ז' נקיים ולא היו מתחילים ימי נדה, ולפיכך נכללה גם ראייה זו בטהרת דם קושי שטהרתו תורה. [ע"פ חזו"א שם כו].

181. תוס' [ד"ה ורב] הבינו שז' ימים שאחר י"א ימי זבה, אף אם ממשיכה לראות בהם נחשבים ימי נדה, אלא שיש בהם טהרת קושי לידה, ולכן תמהו מה הוסיף רב אדא, והרי רב מטהר בשבעה ימים אלו. והעלו מכך שאינם נחשבים ימי נדה עד אחר שבעה ימים שסופרת לזיבתה, וחידש רב אדא שגם מאז ואילך ראייתה טהורה,, כי ראויין לספירת זיבתה.

ורבינו חננאל [בתוס'] ביאר, שבאמת שבעה ימים אחר י"א נחשבים ימי נדה, ונבלעים בימים הראויים לספירה, ולוי טיהר רק בתשעה ימים הראשונים שראויה להעשות בהן זבה, כי ביום י' וי"א אינם ראויים לכך, [שהרי אפילו תראה בהם וביום שאחריהם בשופי אינה אלא נדה]. ורב הוסיף לטהר שני ימים אלו וחמשה שאחריהם, שהם שבעה ימים שראויים לספירת זבה. ורב